

Sygn. akt VI Pa 19/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk (spr.)
Sędziowie:	SSO Renata Bukowiecka - Kleczaj SSO Aleksandra Mitros
Protokolant:	sekr.sądowy Joanna Wilczyńska

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2014 roku w Szczecinie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Apelacyjnemu w S.

o wynagrodzenie

na skutek apelacji wniesionej przez powoda A. B. od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 października 2013 roku sygn. akt IX P 1055/12.

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin – Centrum w Szczecinie IX Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach w instancji odwoławczej.

UZASADNIENIE

Powód A. B. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prokuratora Apelacyjnego w S. kwoty 24.205,55 zł wraz z odsetkami za opóźnienie od wskazanych w pozwie kwot. Wskazał, że jest prokuratorem Prokuratury Apelacyjnej w Szczecinie. Jego wynagrodzenie zasadnicze od 1 stycznia 2011 r. wynosiło 9.997,29 zł. Tymczasem za m-ce marzec-lipiec 2012 r. wypłacono mu tylko 50% wynagrodzenia, co wynikało z nieprawomocnego orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym. Zdaniem powoda dopiero prawomocne orzeczenie mogło stanowić podstawę do obniżenia wynagrodzenia.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa. Swoje stanowisko argumentował tym, iż wobec toczącego się przeciwko powodowi postępowania dyscyplinarnego zawieszono go w czynnościach służbowych. Nie wystąpiono jednak o obniżenie wynagrodzenia powoda. Uczyniono to dopiero po roku od daty zawieszenia i sąd dyscyplinarny wniosek ów uwzględnił. Skutkiem tego od marca 2012 r. do przejścia w stan spoczynku powód otrzymywał wynagrodzenie obniżone o połowę. Samo orzeczenie o obniżeniu wynagrodzenia zostało zaskarżone przez powoda i utrzymane w mocy przez dyscyplinarny sąd odwoławczy. Wedle twierdzeń pozwanego, w odniesieniu do

orzeczenia o obniżeniu wynagrodzenia powoda zastosowanie miał przepis art. 462 2 k.p.k., wedle którego orzeczenie to było wykonalne z chwilą ogłoszenia.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Powód A. B. od dnia 1 lipca 2005 r. był prokuratorem Prokuratury Apelacyjnej w Szczecinie. Jego wynagrodzenie od dnia 1 stycznia 2011 r. wynosiło 9.977,29 zł. Z dniem 27 stycznia 2010 r. Prokurator Apelacyjny w S. zawiesił powoda w czynnościach służbowych w związku ze skierowaniem do Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym wniosku o zezwolenie na ściganie powoda i pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej. W kwietniu 2010 r. wszczęto przeciwko powodowi postępowanie dyscyplinarne. Dopiero dnia 8 grudnia 2010 r. Prokurator Apelacyjny w S. wniósł o obniżenie powodowi wynagrodzenia do 50% wysokości na czas trwania zawieszenia w czynnościach służbowych. W dniu 7 października 2011 r. Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym obniżył wynagrodzenie powoda o połowę na czas trwania zawieszenia powoda w czynnościach służbowych. Orzeczenie to mimo zaskarżenia przez powoda zostało utrzymane w mocy orzeczeniem Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 21 sierpnia 2012 r.

Z dniem 4 sierpnia 2012 r. powód został przeniesiony w stan spoczynku w związku z niepełnieniem służby z powodu choroby przez okres roku. Począwszy od marca 2012 r. aż do przeniesienia w stan spoczynku powodowi wypłacano połowę wynagrodzenia. Powód wzywał pozwanego do zapłaty pozostałej części wynagrodzenia, ale pozwany wezwaniom tym nie uczynił zadość.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo okazało się nieuzasadnione.

Sąd Rejonowy wskazał, iż podstawę żądania powoda stanowił przepis art. 22 k.p. wedle którego przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Świadczenie wzajemne pozwanego jako pracodawcy miało polegać przede wszystkim na wypłacie powodowi wynagrodzenia za pracę. Wprawdzie powód pracy w spornym okresie nie świadczył, gdyż na podstawie art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2011 r., poz. 1599) został zawieszony w czynnościach służbowych. Niemniej w okresie zawieszenia prokuratorowi przysługuje wynagrodzenie, które jednak może zostać zmniejszone do 50% przez sąd dyscyplinarny w warunkach określonych w art. 71a w/w ustawy.

Sąd I instancji wskazał, iż istota sporu w sprawie ograniczyła się do oceny skutków wydania orzeczenia o zmniejszeniu wynagrodzenia prokuratorowi przez sąd dyscyplinarny, a mianowicie, czy orzeczenie to jest natychmiast wykonalne, czy też podlega wykonaniu dopiero po uprawomocnieniu.

Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie z treścią art. 71a ustawy o prokuraturze w wypadku gdy prokurator został zawieszony w czynnościach, sąd dyscyplinarny, na wniosek przełożonego dyscyplinarnego, może obniżyć do 50% wysokość jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne nie zostało wszczęte w ciągu sześciu miesięcy od dnia zawieszenia w czynnościach albo zostało umorzone lub zakończyło się uniewinnieniem, prokuratorowi wypłaca się zatrzymane wynagrodzenie.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż przepisy ustawy nie stanowią wyraźnie o charakterze orzeczenia sądu dyscyplinarnego w przedmiocie obniżenia wynagrodzenia. Natomiast w art. 89 pkt 1 ustawy stanowią, że w sprawach nieuregulowanych ustawą do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego, a zawarty w tym akcie art. 462 § 1 przewiduje, że jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, zażalenie nie wstrzymuje wykonania zaskarżonego postanowienia; sąd jednak, który je wydał, lub sąd powołany do rozpoznania zażalenia może wstrzymać wykonanie postanowienia.

Sąd Rejonowy wskazał, iż orzeczenie w przedmiocie obniżenia wynagrodzenia dotyczy kwestii incydentalnej postępowania dyscyplinarnego i w istocie spełnia funkcję postanowienia w postępowaniu karnym, które co do zasady

również takich kwestii dotyczy. Z uwagi na podobieństwo funkcji obu przejawów decyzji organów postępowania, nie ma przeszkód, by do orzeczeń wydanych w trybie art. 71a ust. 1 ustawy o prokuraturze stosować regulację zawartą w art. 462 § 1 k.p.k. Gdyby przyjąć pogląd przeciwny, ustawodawca musiałby zawrzeć w ustawie o prokuraturze kompleksową regulację postępowania dyscyplinarnego tak, aby np. można było w nim przeprowadzić dowód z opinii biegłego. Tak się nie stało. Zdecydował się na ogólne odesłanie do kodeksu postępowania karnego w sprawach nieuregulowanych w ustawie.

Sąd Rejonowy wskazał nadto, iż sama różnorodność form decyzji podejmowanych w toku postępowań dyscyplinarnych w sprawach prokuratorów, ale i sędziów (postanowienia, orzeczenia, uchwały) nie sprzeciwia się możliwości doszukiwania się w nich podobieństwa w instytucjach właściwych dla postępowania karnego. Na tym m.in. polega odpowiednie stosowanie przepisów i odnosi się to nie tylko do postępowania dyscyplinarnego, ale i innych postępowań, do których zastosowanie (odpowiednie) mają przepisy k.p.k. np. postępowania karno-skarbowego, postępowania przed Trybunałem Stanu, w sprawach nieletnich, czy o wykroczenia.

Sąd Rejonowy wskazał, iż potwierdzeniem powyższego jest stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z 11 października 2002 r., w sprawie o sygn. SNO 33/02 (Lex nr 470190). Sąd ten wskazał tam bowiem, że zawieszenie sędziego w czynnościach służbowych jest odpowiednikiem środków zapobiegawczych opisanych w rozdziale 28 k.p.k. Skoro tak, to uchwała w przedmiocie zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych może być uznana za odpowiednik postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego”.

Zdaniem Sądu Rejonowego, wbrew stanowisku powoda, popartemu publikacją K. Ś., na wykonalność orzeczeń, czy postanowień nie ma wpływu to, czy podlegają kontroli instancyjnej. Wynika to właśnie bezpośrednio z art. 462 § 1 k.p.k., który odnosi się do orzeczeń zaskarżalnych.

Sąd I instancji wskazał, iż powód słusznie zauważył, że dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania nie miały wpływu jego zarzuty dotyczące uchybień proceduralnych w postępowaniu dyscyplinarnym prowadzonym przeciwko niemu. Badanie ich w tym postępowaniu wykraczało poza kognicję Sądu.

W świetle powyższego Sąd Rejonowy uznał, iż orzeczenie w przedmiocie obniżenia wynagrodzenia powodowi podlegało wykonaniu bezpośrednio po jego wydaniu, stąd zasadnym było wypłacenie powodowi w okresie od 1 marca 2012 r. do 31 lipca 2012 r. wynagrodzenia zmniejszonego o połowę. Tym samym należało oddalić w całości jako bezzasadne.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód zaskarżając wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił naruszenie przepisów prawa poprzez niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 462 § 1 i 2 k.p.k. i niezastosowanie do ustalonego stanu faktycznego przepisu art. 425 k.p.k. oraz uchybienie procesowe polegające na braku odniesienia się Sądu I instancji do wszystkich twierdzeń pozwu.

Podnosząc powyższy zarzut powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, uwzględnienie powództwa i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się o tyle zasadna, iż doprowadziła do wydania orzeczenia kasatoryjnego, tj. uchylającego zaskarżony wyrok, z uwagi na stwierdzoną w tym zakresie nieważność postępowania przed Sądem Rejonowym.

Wskazać na wstępie należy, że postępowanie apelacyjne ma merytoryczny charakter i jest dalszym ciągiem postępowania rozpoczętego przed sądem pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Rozważając zakres kognicji sądu odwoławczego, Sąd Najwyższy stwierdził, iż sformułowanie „w granicach apelacji” wskazane w tym przepisie oznacza, iż sąd drugiej instancji między innymi rozpoznaje sprawę

merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo poprzestaje na materiale zebrany w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji oraz kontroluje poprawność postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostając związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, ale biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, OSN 2008/6/55).

W utrwalonej judykaturze przyjmuje się, że pracodawcą prokuratora prokuratury rejonowej jest jednostka organizacja prokuratury, w której pełni on czynności służbowe, czyli prokuratura rejonowa będąca jego pracodawcą w rozumieniu art. 3 k.p., w imieniu którego czynności z zakresu stosunku pracy wykonuje prokurator okręgowy, tyle że nie ma on statusu pracodawcy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2003 r., III PZP 8/03, niepublikowana). Tak samo, w odniesieniu do jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa, za pracodawcę sędziego sądu rejonowego uważany jest ten sąd (uchwała SN z dnia 23 lipca 1993 r., I PZP 30/93, OSNCP 1994, nr 6, poz. 123). Z uchwały SN z dnia 29 lipca 2003 r., (III PZP 8/03, OSNP 2004, nr 5, poz. 75), wynika, że pracodawcą prokuratora prokuratury rejonowej jest ta prokuratura.

Pojęcie pracodawcy zostało zaś uregulowane w art. 3 k.p., który stanowi, iż pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. Z normą art. 3 k.p. koreluje przepis proceduralny art. 460 § 1 k.p.c. przyznający zdolność sądową i procesową także pracodawcy, chociażby nie posiadał osobowości prawnej. Wobec tego, iż Skarb Państwa nie może być pracodawcą w żadnym przypadku, zdolność sądową i procesową nabywają jednostki organizacyjne Skarbu Państwa, w tym konkretnym przypadku Prokuratura Apelacyjna w Szczecinie.

Stosownie do treści art. 477 k.p.c., w postępowaniu wszczętym z powództwa pracownika wezwania do udziału w sprawie, o którym mowa w art. 194 §1 i 3 k.p.c. sąd może dokonać również z urzędu, przy czym zgodnie z utrwalonym już stanowiskiem judykatury, określenia „sąd może” nie należy rozumieć w ten sposób, że wezwanie zależy od swobodnego uznania sądu. Ilekroć sąd na podstawie przeprowadzonych dowodów dojdzie do przekonania, że zachodzą przesłanki określone w art. 194 § 1 i 3 k.p.c, tylekroć **musi**, a nie tylko może dokonać wezwania z urzędu (tak z uzasadnienia wyroku SN z dnia 14 września 2009 r. (II PK 78/09). Z uwagi na powyższe, a także na fakt, że w niniejszej sprawie stroną pozwaną winna być Prokuratura Apelacyjna w Szczecinie, a Sąd Odwoławczy nie mógł dokonać wezwania do udziału w sprawie zachodziły przesłanki do uznania, że strona będąca pracodawcą powoda została pozbawiona możliwości działania. Zgodnie zaś z art. 379 pkt 5 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi, jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. W ocenie Sądu Okręgowego, w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy wystąpiła wyżej wymieniona przesłanka, skutkującą nieważnością postępowania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy wezwie do udziału w sprawie pracodawcę powoda i następnie merytorycznie rozstrzygnie o roszczeniach powoda.

Stosownie do treści art. 386 § 2 k.p.c. w razie stwierdzenia nieważności postępowania sąd drugiej instancji uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy konieczne będzie z tych względów powtórne przeprowadzenie postępowania dowodowego.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji wyroku.